

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ

Σχολή Διοίκησης

Τμήμα Λογιστικής και Χρηματοοικονομικής

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Ιστορία του Χρήματος:

Από το περιεκτικό στο "πλαστικό" χρήμα

Άντζι Κούρτι (Α.Μ. 2014010)

Επιβλέπων καθηγητής

Αδαμάντιος Συρμαλόγλου

Καλαμάτα, Νοέμβριος 2019

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Ολοκληρώνοντας τις σπουδές μου θέλω να ευχαριστήσω την οικογένεια μου, που στάθηκε δίπλα μου όλα αυτά τα χρόνια οικονομικά και ηθικά.

Επίσης, ευχαριστώ τον κ. Συρμαλόγλου του ΤΕΙ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ, που επίβλεψε την εργασία μου.

Τέλος, ένα μεγάλο ευχαριστώ στα άτομα που συμπλήρωσαν το ερωτηματολόγιο μου και με την βοήθεια τους ολοκλήρωσα την έρευνά μου.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το χρήμα άρχισε να εισέρχεται στην ζωή του ανθρώπου δίνοντας λύσεις στα κωλύματα που εμφανίζονται κατά την εκτέλεση των συναλλαγών του. Αρχικά ως χρήμα χρησιμοποιούνταν οποιοδήποτε αντικείμενο κοινώς αποδεκτής αξίας, στην συνέχεια εμφανίστηκαν τα πρώτα κέρματα και ως εξέλιξη του χρήματος, έχουμε τα πρώτα χάρτινα νομίσματα.

Σε μία πιο σύγχρονη οικονομία παρατηρούμε την εμφάνιση του λογιστικού χρήματος, όπως οι καταθέσεις όψεως και η μεταφορά χρημάτων με γραμμάτια όπως για παράδειγμα οι επιταγές, Σε κάποιες περιπτώσεις έχουμε ακόμη και τον δανεισμό των χρημάτων από τα πιστωτικά ιδρύματα με πρόβλεψη καταβολής τους σε προκαθορισμένο χρόνο και με μία συμφωνημένη επιβάρυνση. Οι καταθέσεις όψεως εκτός του ότι διασφάλιζαν τους πελάτες από ενδεχόμενη κλοπή ή απώλεια των μετρητών τους, παρέχουν στη τράπεζα τη δυνατότητα να εκμεταλλεύεται τα χρηματικά διαθέσιμα που της έχουν δοθεί ούτως ώστε να χρηματοδοτεί επενδύσεις και να προσφέρει δάνεια.

Η παρούσα εργασία έχει ως αντικείμενο την ιστορική αναδρομή του χρήματος και τη μελέτη του πλαστικού χρήματος, ενώ επιπρόσθετα εξετάζεται η αποτελεσματικότητα της νέας νομοθεσίας στην καθίδρυση της χρήσης του πλαστικού χρήματος. Για να μπορέσουμε να μελετήσουμε το θέμα αυτό η εργασία διαρθρώθηκε σε τέσσερα κεφάλαια. Στο πρώτο κεφάλαιο μελετούμε την έννοια του χρήματος, δίνοντας ορισμούς και αναλύοντας τα χαρακτηριστικά του. Εν συνέχεια, στο δεύτερο κεφάλαιο γίνεται μία εκτενής αναφορά του πλαστικού χρήματος, των μορφών και των ειδών του. Στο τρίτο κεφάλαιο

εμφανίζονται τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα που αφορούν τη χρήση του πλαστικού χρήματος και τα δεδομένα όπως έχουν αυξηθεί τα τελευταία χρόνια. Τέλος, στο τέταρτο και τελευταίο κεφάλαιο γίνεται μία στατιστική ανάλυση των αποτελεσμάτων ενός ερωτηματολογίου που δημιουργήθηκε για την εκπόνηση της παρούσας εργασίας και της ορθότερης κατανόησης της συμπεριφοράς των καταναλωτών.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ	2
ΠΕΡΙΛΗΨΗ	3
Εισαγωγή	8
Κεφάλαιο Πρώτο	10
Ιστορική Αναδρομή του Χρήματος.....	10
Ορισμός Χρήματος.....	11
Λειτουργίες Χρήματος	11
Βασικά χαρακτηρίστηκα χρήματος	13
Μορφές χρήματος	14
Πλαστικό χρήμα.....	15
Ιστορία πλαστικού χρήματος	15
Ορισμός πλαστικού χρήματος	15
Είδη πλαστικού χρήματος.....	16
Χρήση πλαστικού χρήματος.....	16
Κεφάλαιο τρίτο	19

Διάκριση και Χρήση του Πλαστικού Χρήματος	19
Χρεωστική Κάρτα.....	21
Πιστωτική Κάρτα	22
Πιστωτικές Κάρτες Επιστροφής Χρημάτων	23
Φοιτητικές Πιστωτικές Κάρτες.....	24
Πιστωτικές Κάρτες Χωρίς Συνδρομή	24
Προπληρωμένη (Prepaid) Κάρτα	25
Έξυπνη κάρτα	26
Πλεονεκτήματα Πλαστικών Καρτών	27
Πλεονεκτήματα για τον κάτοχο της κάρτας	27
Πλεονεκτήματα για την τράπεζα	30
Πλεονεκτήματα για την επιχείρηση	32
Πλεονεκτήματα για την κυβέρνηση	33
Μειονεκτήματα Πλαστικών Καρτών	34
Αύξηση των πος από το 2015 μέχρι σήμερα	37
Κεφάλαιο Τέταρτο	40
Έρευνα και ανάλυση αποτελεσμάτων	40
Σκοπός του ερωτηματολογίου	40

Μεθοδολογικά έρευνας	40
Χρονική διάρκεια	40
Ερευνητικά εργαλεία	41
Δείγμα έρευνας	42
Τρόπος συλλογής δεδομένων	42
Αποτελέσματα της Έρευνας	44
Αποτελέσματα ερωτηματολογίου	44
Στατιστική ανάλυση	44
Παρουσίαση των δεδομένων	44
Συμπεράσματα Έρευνας	55

Εισαγωγή

Ζώντας σε ένα ταχέως αναπτυσσόμενο κόσμο, ίσως στην εποχή με την πιο ραγδαία εξέλιξη στους τεχνολογικούς τομείς, η ανάπτυξη νέων μορφών χρήματος ήταν αναμενόμενη. Οι λεγόμενες πλαστικές κάρτες ή πλαστικό χρήμα που λειτουργούν πλέον ως υποκατάστατο των συμβατικών χαρτονομισμάτων και κερμάτων, τείνουν να μεταβάλουν εντελώς τον τρόπο που εκτελούνται οι καθημερινές οικονομικές συναλλαγές. Οι πλαστικές κάρτες γίνονται με την πάροδο των χρόνων ο πλέον δημοφιλής τρόπος. Διαμοιρασμού του χρήματος, με τα πιστωτικά ιδρύματα να άδρωνται της ευκαιρίας και μετατρέποντας τις πλαστικές κάρτες σε προϊόν με πολυδιάστατο χαρακτήρα.

Τα οφέλη που παρέχονται στο χρήστη εξαρτώνται τόσο από την συμφωνία του με το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα όσο και από την κατηγορία που ανήκει η κάρτα, όπως πιστωτική, χρεωστική κτλ. Η χρήση των καρτών αυτών έχει δημιουργήσει πιστούς οπαδούς και έχει διευκολύνει τις οικονομικές συναλλαγές χωρίς όμως αυτό να σημαίνει ότι δεν ελλοχεύει κινδύνους. Η υποκλοπή προσωπικών δεδομένων και κωδικών πρόσβασης αποτελεί ένα μεγάλο μέρος των οικονομικών εγκλημάτων το οποίο απασχολεί τόσο τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα παγκοσμίως καθώς και τις κυβερνήσεις.

Στην παρούσα εργασία μέσω έρευνας που πραγματοποιήθηκε θα παρουσιάσουμε την γνώμη των πολιτών για το πλαστικό χρήμα και την εξοικείωσή τους με αυτό.

Τέλος, έγινε μια προσπάθεια να αντιληφθούμε τη χρησιμότητα της πλαστικής κάρτας που αντιλαμβάνονται οι καταναλωτές και ποιες είναι οι προτιμήσεις τους απέναντι στην πληθώρα καρτών και προνομίων που παρέχονται από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Κεφάλαιο Πρώτο

Ιστορική Αναδρομή του Χρήματος

Οι άνθρωποι από τα παλαιά χρόνια είχαν καθιερώσει ένα ανταλλακτικό σύστημα με το οποίο ένας παράγωγος αντάλλασσε τα προϊόντα του με προϊόντα άλλων παραγωγών αντί να τα παράγει τα πάντα μόνος του. Το χρήμα ανακαλύφθηκε αρχικά ώστε να γίνονται πιο δίκαιες οι συναλλαγές γιατί η ζήτηση με την προσφορά δεν ήταν πάντα συγχρονισμένες, και επίσης η αποτίμηση των μονάδων του ανταλλασσόμενου προϊόντος γινόταν πιο εύκολα και καλύτερα σε μονάδες χρήματος από ότι σε μονάδες άλλων προϊόντων.

Στην αρχή ως χρήμα χρησιμοποιούσαν αποδεκτά αντικείμενα αξίας ενώ με την πάροδο των χρόνων κατασκευάστηκαν νομίσματα από ασήμι, χαλκό, χρυσό ή και άλλα υλικά, ενώ αργότερα εμφανίστηκαν και τα χαρτονομίσματα.

Εικόνα 1η: Τα πρώτα νομίσματα

Ορισμός Χρήματος

Το χρήμα είναι ένα επίσημα εκδομένο νόμιμο νόμισμα που αποτελείται γενικά από κέρματα και χαρτονομίσματα και είναι το κυκλοφορούν μέσο ανάλλαγης όπως ορίζεται από την κυβέρνηση. Αν ορίσουμε τον ορο χρήμα μπορούμε να πούμε ότι είναι οποιοδήποτε αντικείμενο αξίας το οποίο χρησιμεύει ως γενικώς αποδεκτό μέσο χρηματοοικονομικής ανάλλαγης, νόμιμο μέσο για την εξόφληση χρέους, μονάδα λογιστικού μέτρου και μέσο για την αντιπροσώπευση της αγοραστικής δύναμής.

Λειτουργίες Χρήματος

Η κύρια λειτουργία του χρήματος είναι ότι χρησιμοποιείται ως μέσο ανταλλαγής. Τα χρήματα επιτρέπουν σε κάποιον να προχωρήσει σε εμπόριο αγαθών και υπηρεσιών χωρίς την ανάγκη ανταλλαγής μονάδων προϊόντων.

Ακόμη μία λειτουργία του χρήματος είναι ότι έχει αποθηκευτική αξία. Πιο συγκεκριμένα μία μονάδα χρήματος μπορεί να χρησιμοποιηθεί είτε άμεσα είτε κάποια στιγμή στο μέλλον χωρίς να μεταβάλλεται η αξία του. Αυτό σημαίνει ότι κάποιος με τη δυνατότητα να παράγει προϊόντα ή έργο για μια δεδομένη ποσότητα χρημάτων μία δεδομένη περίοδο του χρόνου, να έχει τη δυνατότητα να αποθηκεύσει μονάδες χρημάτων για χρήση τους σε μεταγενέστερη ημερομηνία.

Επιπρόσθετα, το χρήμα λειτουργεί ως λογιστική μονάδα, δεδομένου ότι

επιτρέπει την εκτίμηση της αξίας ενός αγαθού ή μιας υπηρεσίας με τρόπο κοινώς αποδεκτό επιτρέποντας τη σύγκριση της αξίας με άλλα όμοια ή παρόμοια αγαθά.

Τέλος το χρήμα μπορεί να λειτουργήσει ως μέσο μελλοντικών πληρωμών. Ένα άτομο δύναται να δανειστεί ένα χρηματικό ποσό σήμερα και να το αποπληρώσει έως μία προκαθορισμένη χρονική στιγμή στο μέλλον.

Βασικά χαρακτηρίστηκα χρήματος

Το χρήμα για να είναι σε θέση να εξυπηρετήσει τις ανάγκες του κάθε χρήστη αλλά και για να αποτελέσει το σωστό μέσο για την πραγματοποίηση των συναλλαγών θα πρέπει να πληροί κάποιες προϋποθέσεις τις οποίες σε οικονομικούς όρους έχουμε ονομάσει βασικές ιδιότητες του χρήματος. Αρχικά το χρήμα, σαν αντικείμενο, θα πρέπει να είναι ανθεκτικό και να μην αλλοιώνεται με την πάροδο του χρόνου ούτε η φυσική του υπόσταση ούτε και η αξία που αντιπροσωπεύει. Επιπρόσθετα θα πρέπει να μεταφέρεται ευκόλως από το χρήστη. Επίσης πρέπει να έχει διαιρετότητα, δηλαδή να μπορεί να κατανεμηθεί σε μικρότερες ονομαστικές αξίες και να είναι ένα ασφαλές μέσο συναλλαγής, το οποίο να μην μπορεί να παραποιηθεί ή να αντιγραφεί. Επιπρόσθετα το χρήμα θα πρέπει να είναι γενικώς αποδεκτό ως μέγεθος αξίας τόσο από όλα τα μέλη της κοινωνίας όσο και σε διακρατικό επίπεδο.

Μορφές χρήματος

Όπως αναφέρθηκε και παραπάνω κατά την πάροδο των χρόνων ο άνθρωπος έχει χρησιμοποιήσει πολλά και διαφορετικά είδη ως χρήμα. Οποιοδήποτε αντικείμενο αποδεκτής αξίας μπορούσε να χρησιμοποιηθεί ούτος ώστε να διευκολύνει τις συναλλαγές. Στη σημερινή ημέρα διακρίνουμε τρία είδη στα οποία διαχωρίζεται το χρήμα:

- Περιεκτικό χρήμα με τον όρο αυτό αναφερόμαστε σε όλα τα είδη των προϊόντων που έχουν χρησιμοποιηθεί ως χρήμα αλλά στην πραγματικότητα έχουν άλλες χρήσεις.
- Παραστατικό χρήμα ως παραστατικό χρήμα ορίζουμε το σύνολο των κερμάτων ή χαρτονομισμάτων που νόμιμα έχουν εκδοθεί και που αντιπροσωπεύουν μία συγκεκριμένη αξία μόνο με συμβολικό τρόπο. Η αγοραστική τους δύναμη δεν εξαρτάται από την αξία του υλικού από το οποίο έχουν κατασκευαστεί. Τα κέρματα και τα χαρτονομίσματα που χρησιμοποιούμε σήμερα είναι ένα παράδειγμα παραστατικού χρήματος.
- Ψευδοπεριεκτικό χρήμα ως ψευδοπεριεκτικό χρήμα ορίζουμε το νέο είδος χρήματος που δημιουργήθηκε από την ανακάλυψη νέων χωρών και την εξάπλωση των εμπορικών σχέσεων.

Πλαστικό χρήμα

Ιστορία πλαστικού χρήματος

- Η πρώτη κάρτα πληρωμής εισήχθη στις ΗΠΑ, το 1920.
- Η Diners Club και η American Express ξεκίνησε τη χρήση των πρώτων πλαστικών καρτών στον κόσμο στις ΗΠΑ, το 1950.
- Πρώτη πιστωτική κάρτα εισήχθη από το Diners Club το 1951.
- Η Citibank και η HSBC ήταν η πρωτοπόροι στην ινδική αγορά με πιστωτική κάρτα στο 1980.

Ορισμός πλαστικού χρήματος

Πλαστικό χρήμα είναι ένας όρος που χρησιμοποιείται κατά κύριο λόγο σε σχέση με τις πλαστικές κάρτες τύπου πιστωτικής ή χρεωστικής που χρησιμοποιούνται καθημερινά στη θέση των πραγματικών χαρτονομισμάτων. Είναι δηλαδή ένας γενικός όρος που δίνεται σε όλα τα είδη των πλαστικών τραπεζικών καρτών. Τις εκδίδουν οι τράπεζες όταν κάποιος «ανοίγει» λογαριασμό, είτε ταμειυτηρίου, είτε όψεως ή ακόμη και λογαριασμό μισθοδοσίας. Οι διάφορες συναλλαγές αντί να πραγματοποιούνται με ρευστό χρήμα γίνονται με τη χρήση πλαστικών καρτών και ύστερα η επιχείρηση παίρνει τα χρήματά της από την τράπεζα. Με αυτόν το τρόπο ο καθένας μπορεί να αγοράζει τα αναγκαία για τη ζωή του εμπορεύματα και υπηρεσίες από τις επιχειρήσεις. Επιπλέον, μόνο ο κάτοχος της κάρτας είναι σε θέση να την χρησιμοποιήσει και κανείς άλλος. Το πλαστικό χρήμα λέγεται και

ηλεκτρονικό, γιατί όλες οι διαδικασίες γίνονται μέσω ηλεκτρονικών υπολογιστών.

Είδη πλαστικού χρήματος

Υπάρχουν πολλές διαφορετικές μορφές καρτών, όπως κάρτες ανάληψης μμετρητών (cash cards), πιστωτικές κάρτες (credit cards), χρεωστικές κάρτες (debit cards), προπληρωμένες κάρτες (prepaid cards) και έξυπνες κάρτες (smart cards) τα οποία είναι τα είδη του πλαστικού χρήματος που διαφέρουν στη μορφή τους, αλλά έχουν μια ομοιότητα. Η ομοιότητα είναι ότι όλες αυτές οι κάρτες δρουν ως υποκατάστατα του χρήματος και θα τις αναλύσουμε περισσότερο στο επόμενο κεφάλαιο.

Χρήση πλαστικού χρήματος

Το πλαστικό χρήμα δύναται να χρησιμοποιηθεί για μία πληθώρα διαφορετικών συναλλαγών, οι οποίες αφορούν τόσο την αγορά καταναλωτικών αγαθών όσο και την αποπληρωμή διαφόρων λογαριασμών. Πλέον όλα τα καταστήματα υποχρεούνται να δέχονται πληρωμές μέσω κάθε είδους πλαστικού χρήματος. Μάλιστα, βάσει του άρθρου 66 του Ν. 4446/2016 οι επιχειρήσεις υποχρεώθηκαν από την 1η Φεβρουαρίου 2017 και μετά, στην ανάρτηση σε εμφανές σημείο, σχετικής ενημερωτικής προς τους καταναλωτές ανακοίνωσης, στην

οποία θα αναγράφεται η εκ του καταστήματος αποδοχή ή άρνηση καρτών για την διενέργεια πληρωμών. Για όσους συμμορφώνονται με την ως άνω υποχρέωση επιβάλλεται εκ του νόμου διοικητικό πρόστιμο αξίας χιλίων ευρώ.

Είναι προφανές λοιπόν, πως το Υπουργείο Οικονομικών αποσκοπεί στην αύξηση της χρήσης του πλαστικού χρήματος κατά τη διενέργεια του συνόλου των καθημερινών συναλλαγών. Ωστόσο, προκειμένου να καταστεί αυτό εφικτό κρίνεται απαραίτητη η γνώση από πλευράς τους των βασικών χαρακτηριστικών στοιχείων του εκάστοτε είδους πλαστικού χρήματος που χρησιμοποιούν, προκειμένου η καθημερινή χρήση του να γίνεται με σωστό και ασφαλή τρόπο.

Πιο συγκεκριμένα, κρίνεται απαραίτητη η προσεκτική ανάγνωση και η πλήρης επίγνωση και κατανόηση του συνόλου των όρων που συμπεριλαμβάνονται στην σύμβαση που καταρτίστηκε μεταξύ αυτών και των συνεργαζόμενων μαζί τους τραπεζών, κατά τη χορήγηση της κάρτας.

Αφού προμηθευτούν την κάρτα, θα πρέπει να είναι σίγουροι ότι υπάρχει η υπογραφή τους στο πίσω μέρος αυτής και κατά τη διάρκεια οποιασδήποτε συναλλαγής θα πρέπει να επιδεικνύουν την ταυτότητά τους.

Κρίνεται ιδιαίτερα σημαντικό να γνωρίζουν πως η χρήση της κάρτας τους είναι αυστηρώς προσωπική, όπως επίσης και ο μυστικός κωδικός ασφαλείας (PIN) αυτής. Η εκάστοτε συνεργαζόμενη τράπεζα εκδίδει ή αποστέλλει ηλεκτρονικά, μηνιαίες αναλυτικές αναφορές των κινήσεων και των αναλυτικών συναλλαγών που διενεργήθηκαν μέσω μίας συγκεκριμένης κάρτας.

Ο κάτοχος αυτής, θα πρέπει να ελέγχει προσεκτικά την ανάλυση

κινήσεων. Έγκαιρη και άμεση ενημέρωση της τράπεζας θα πρέπει επίσης να διενεργείται σε περίπτωση απώλειας ή κλοπής της εν λόγω κάρτας.

Τελος, ακόμα και σε περίπτωση ακύρωσης μίας κάρτας από την πλευρά του κατόχου αυτής, κρίνεται ιδιαίτερα σκόπιμο να ζητηθεί αναλυτικό αντίγραφο των τελευταίων προ ακύρωσής της συναλλαγών, προκειμένου να ασκηθεί έλεγχος για τυχούσες εκ παραδρομής χρεώσεις οι οποίες δεν υφίστανται και ουδέποτε διενεργήθηκαν κατά τη διάρκεια της ισχύος της.

Κεφάλαιο τρίτο

Διάκριση και Χρήση του Πλαστικού Χρήματος

Σχεδόν όλα τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα της Ελλάδας και του εξωτερικού διαθέτουν χρεωστικές κάρτες αλλά και μια μεγάλη ποικιλία πιστωτικών καρτών που περιλαμβάνουν πολλαπλά προνόμια τόσο για τη χρήση από ιδιώτες όσο και για τη χρήση από επιχειρήσεις και επιχειρηματίες.

Η διαδικασία επιλογής της κατάλληλης κάρτας είναι σχετικά εύκολη και γίνεται από εξειδικευμένο σύμβουλο και με γνώμονα τις ανάγκες του κάθε χρήστη ξεχωριστά. Κάθε κάρτα η οποία φέρει ειδικό σήμα όπως Visa, Mastercard και American Express διαθέτει ενσωματωμένο smart chip.

Ο λόγος ύπαρξης αυτού είναι να εξασφαλίζει τη μεγαλύτερη δυνατή ασφάλεια στις συναλλαγές, επιπλέον όμως δίνει τη δυνατότητα της αποθήκευσης των δεδομένων του χρήστη και του ιστορικού των συναλλαγών που πραγματοποιεί ούτως ώστε να επιβραβευθεί από την εκδότρια τράπεζα.

Στη σύγχρονη πλέον εποχή, είναι αρκετά συχνό το φαινόμενο σύναψης συνεργασιών μεταξύ χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων και οργανισμών ή εμπορικών επιχειρήσεων με αποτέλεσμα την έκδοση και την παροχή χρεωστικών ή πιστωτικών καρτών με επιπλέον προνόμια για τις συναλλαγές με τους συγκεκριμένους οργανισμούς ή τις συγκεκριμένες επιχειρήσεις. Εκτός των άλλων, για διευκόλυνση των συναλλαγών του χρήστη μία εκδοθείσα κάρτα μπορεί να έχει την ιδιότητα της

προπληρωμένης. Στην περίπτωση αυτή η κάρτα λειτουργεί ως άμεση αντιπροσώπευση του ονομαστικού χρήματος και δεν έχει κάποια σύνδεση με λογαριασμό σε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα.

Το πλαστικό χρήμα διακρίνεται σε τρεις βασικές κατηγορίες καρτών:

Χρεωστική Κάρτα

Η χρεωστική κάρτα είναι μία πλαστική μεγέθους επαγγελματικής κάρτας, που επιτρέπει στον κάτοχό της να πραγματοποιεί συναλλαγές χωρίς την ύπαρξη ονομαστικού χρήματος, με την προϋπόθεση ότι υπάρχουν τα απαραίτητα χρήματα στο λογαριασμό του. Λειτουργεί ως άμεση αντιπροσώπευση του ονομαστικού χρήματος και είναι συνδεδεμένη με τον τραπεζικό λογαριασμό του χρήστη.

Δεν αποτελεί μορφή δανείου και για το λόγο αυτό δεν επιβαρύνεται ο χρήστης με έξοδα τήρησης της παρούσας κάρτας. Η χρεωστική κάρτα προστατεύεται από προσωπικό κωδικό και αποτελεί μέσο για άμεση πληρωμή, δεν γίνεται δηλαδή πίστωση χρημάτων αλλά μεταφορά από ένα τραπεζικό λογαριασμό σε ένα άλλο έως το ύψος του διαθέσιμου στον λογαριασμό του κατόχου της κάρτας ποσού.

Μία ακόμη χρήση της κάρτας αυτής είναι η δυνατότητα ανάληψης μετρητών από ΑΤΜ αλλά και η δυνατότητα εκτύπωσης του ιστορικού συναλλαγών για έλεγχο της χρήσης.

Πιστωτική Κάρτα

Η πιστωτική κάρτα είναι όπως και η χρεωστική πλαστική κάρτα μεγέθους επαγγελματικής ενώ η κύρια διαφορά της ως προς τη λειτουργία της είναι ότι προσφέρει στο χρήστη τη δυνατότητα να εκτελέσει μια συναλλαγή ακόμη και στην περίπτωση που το διαθέσιμο υπόλοιπο του τραπεζικού του λογαριασμού δεν επαρκεί. Είναι μία μορφή μικρού δανείου της τράπεζας προς τον πελάτη της.

Η αποπληρωμή του χρέους γίνεται με βάση τους όρους του εκάστοτε συμβολαίου το οποίο ο πελάτης οφείλει να μελετήσει και να υπογράψει για την έκδοση και παραλαβή της κάρτας αυτής.

Οι όροι ενός τέτοιου συμβολαίου περιλαμβάνουν αναλυτικά το επιτόκιο σύμφωνα με το οποίο θα κληθεί να αποπληρώσει το χρέος του ο χρήστης, τα έξοδα της τράπεζας που θα καταβάλλονται για την χρήση της υπηρεσίας αυτής, την προμήθεια που θα χρεώνεται για την κάθε μία συναλλαγή που πραγματοποιεί, ακόμη και την ημερομηνία ή την προθεσμία εξόφλησης του οφειλόμενου ποσού. Κάθε πιστωτική κάρτα διαθέτει ένα ανώτατο χρηματικό όριο μέχρι του οποίου δύναται ο χρήστης να πιστώσει το λογαριασμό του.

Η χρήση των πιστωτικών καρτών είναι από τους πλέον σύγχρονους και διαδεδομένους τρόπους πραγματοποίησης συναλλαγών και ίσως η πιο αντιπροσωπευτική μορφή του πλαστικού χρήματος. Η χρήση της κάρτας αυτής, όπως και της χρεωστικής, γίνεται από το χρήστη αυτοπροσώπως και απαιτείται επιβεβαίωση βάση του προσωπικού κωδικού.

Σε όλες τις περιπτώσεις απαιτείται η διασταύρωση των στοιχείων του χρήστη με υπόδειξη της αστυνομικής του ταυτότητας ή άλλου επίσημα αποδεκτού στοιχείου ταυτοπροσωπίας.

Οι πιστωτικές κάρτες μπορούν με τη σειρά τους να χωριστούν σε τρεις κατηγορίες. Έχουμε εκείνες οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν μόνο στη χώρα την οποία εκδόθηκαν, εκείνες οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν και στο εξωτερικό και τέλος έχουμε εκείνες των οποίων τα πιστωτικά όρια είναι πολύ υψηλά και χαρακτηρίζονται και ως "χρυσές" ή "prestige". Οι τελευταίες λόγω των υψηλών τους ορίων δίδονται σε ιδιαίτερες περιπτώσεις και συνοδεύονται από αρκετά προνόμια λόγω και του υψηλού κόστους διατήρησης της.

Πιστωτικές Κάρτες Επιστροφής Χρημάτων

Οι πιστωτικές κάρτες επιστροφής χρημάτων, έχουν ως κύριο χαρακτηριστικό την δυνατότητα επιστροφής μέρους της αξίας των συναλλαγών που πραγματοποιήθηκαν από το χρήστη με τη μορφή πίστωσης ποσού ή με την μορφή μελλοντικής έκπτωσης. Η παροχή του οφέλους αυτού μπορεί να λειτουργήσει

θετικά και για τον πελάτη-χρήστη ο οποίος επωφελείται με το ποσό της άμεσης ή έμμεσης επιστροφής αλλά και για το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα που έχει εκδώσει την κάρτα αυτή από την είσπραξη των επιτοκίων, της προμήθειας ή και της ετήσιας συνδρομής. Σε κάθε περίπτωση ο χρήστης μπορεί να επωφεληθεί της δυνατότητας αυτής μόνο εφόσον γίνεται απόλυτη τήρηση των όρων του συμβολαίου και μεταξύ άλλων και η έγκαιρη αποπληρωμή των οφειλόμενων δόσεων.

Φοιτητικές Πιστωτικές Κάρτες

Οι φοιτητικές πιστωτικές κάρτες είναι πιστωτικές κάρτες σχεδιασμένες ειδικά για φοιτητές. Κατ' εξαίρεση στην περίπτωση αυτή απαιτούνται λιγότερα δικαιολογητικά για την έκδοση της όπως για παράδειγμα η αστυνομική ταυτότητα, η φοιτητική ταυτότητα και η βεβαίωση απόδοσης ΑΦΜ. Για την διασφάλιση του χρηματοπιστωτικού ιδρύματος απέναντι στο κίνδυνο αδυναμίας αποπληρωμής από μέρος του χρήστη το πιστωτικό όριο είναι χαμηλό, της τάξεως των 800-1000 € ενώ στην πλειοψηφία τους οι κάρτες που απευθύνονται σε φοιτητές δεν απαιτούν κάποια ετήσια συνδρομή.

Με τη χρήση των καρτών αυτών ο φοιτητής μπορεί να επωφεληθεί των ειδικών προσφορών και εκπτώσεων σε φοιτητικά ταξιδιωτικά πακέτα, δωρεάν ταξιδιωτική ασφάλιση αλλά και σε πολλές άλλες υπηρεσίες και αγορές.

Πιστωτικές Κάρτες Χωρίς Συνδρομή

Ως επί τω πλείστων οι πιστωτικές κάρτες απαιτούν μία ελάχιστη ετήσια συνδρομή. Σε ορισμένες περιπτώσεις για λόγους προώθησης τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα προσφέρουν πιστωτικές κάρτες, περιορισμένων όμως πιστωτικών ορίων, άνευ συνδρομής για τους πρώτους μήνες χρήσης (6-12 μήνες) ή και σε κάποιες περιπτώσεις για πάντα με την λογική της είσπραξης μόνο των επιτοκίων και των προμηθειών.

Προπληρωμένη (Prepaid) Κάρτα

Η προπληρωμένη κάρτα οπτικά δεν διαφέρει από την χρεωστική και την πιστωτική. Ως μέσο πληρωμής επιτρέπει στον κάτοχό της την πραγματοποίηση συναλλαγών μέχρι του ποσού εκείνου το οποίο ο ίδιος έχει φορτώσει εκ των προτέρων στην κάρτα. Εκ των μορφών πληρωμής μέσω πλαστικού χρήματος είναι ο ασφαλέστερος και προτιμάται από χρήστες που πραγματοποιούν συναλλαγές μέσω διαδικτύου.

Μετά την κατανάλωση του διαθέσιμου υπολοίπου ο χρήστης δύναται να φορτώσει εκ νέου την κάρτα με χρηματικές μονάδες είτε σε κάποιο κατάστημα τραπεζής είτε μέσω της ηλεκτρονικής διαχείρισης του λογαριασμού του.

Λόγω της μεγάλης απήχησης των καρτών αυτών, έχουν εμφανισθεί προπληρωμένες κάρτες εκδομένες από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα του εξωτερικού τις οποίες μπορεί κανείς να προμηθευτεί είτε από κάποια υπηρεσία είτε από κάποιο κατάστημα με κάρτες τηλεφώνου. Η μορφή των καρτών αυτών δεν είναι ίδια με τις κοινές πλαστικές κάρτες παρά αναγράφονται τα στοιχεία τους σε ένα κομμάτι χαρτί.

Οι κάρτες αυτές χρησιμοποιούνται κυρίως για αγορές μέσω διαδικτύου ή για χρήση υπηρεσιών του διαδικτύου και εξασφαλίζουν την ανωνυμία του χρήστη.

Έξυπνη κάρτα

Ως έξυπνη κάρτα ορίζουμε μία πλαστική μικρή κάρτα, όμοια της πιστωτικής εξωτερικά αλλά με διαφορές ως προς το εσωτερικό της και τις λειτουργίες που προσφέρει. Στο εσωτερικό τους οι έξυπνες κάρτες συχνά διαθέτουν ένα μικροεπεξεργαστή το οποίο χρησιμεύει για την αποθήκευση μετρητών. Εκτός αυτού, οι έξυπνες κάρτες μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αποθήκευση επιπλέον πληροφοριών ενώ ταυτόχρονα για τη διασφάλιση των δεδομένων που περιέχονται σε αυτή υπάρχει ειδικός προσωπικός κωδικός.

Πλεονεκτήματα Πλαστικών Καρτών¹

Πλεονεκτήματα για τον κάτοχο της κάρτας

- Ασφάλεια σε μεγάλες συναλλαγές

Αποτελούν ένα ασφαλές μέσο συναλλαγών απαλλάσσοντας έτσι τον κάτοχο από το φόρτο και τους κινδύνους των μετρητών περιορίζοντας την ανάγκη μεταφοράς τους καθώς θα ήταν πολύ επικίνδυνο και άβολο αν μετέφερε ένα μεγάλο ποσό χρημάτων πάνω του. Επίσης, με την πιστωτική/χρεωστική κάρτα ο κάτοχος μπορεί να αποφύγει τον κίνδυνο να πέσουν στα χέρια του πλαστά χρήματα.

- Ευκολία και ταχύτητα συναλλαγών

Οι πλαστικές κάρτες είναι εύχρηστα και προσφέρουν ταχύτερη και καλύτερη εξυπηρέτηση μέσω των Αυτόματων Ταμειακών Μηχανών οι οποίες είναι ανοικτές 24/7 και ολόκληρη η συναλλαγή δεν ξεπερνά τα 30 δευτερόλεπτα και η διαδικασία δεν χαρακτηρίζεται από καμία δυσκολία. Η χρήση τους είναι εύκολη και βολική με την εισαγωγή ενός PIN για την αυθεντικοποίηση του πελάτη και εξοικονομούν χρόνο και κόπο. Αποτελούν ένα απλό και ευέλικτο μέσο για την άμεση κάλυψη των καθημερινών τραπεζικών υποχρεώσεων σε ελάχιστα δευτερόλεπτα κατά τη διάρκεια όλου το 24ώρου και για όλη την εβδομάδα και έτσι ο κάτοχος δεν είναι υποχρεωμένος να περιμένει στις ουρές των

¹ Σ. Τσίρου, *Πιστωτική κάρτα*, Αθena, Νομική βιβλιοθήκη, 2007, σ.94, σ.96 και σ.99.

τραπεζικών ταμείων ή μμέχρι να ανοίξουν οι τράπεζες για να ολοκληρώσει τις συναλλαγές του.

- **Πραγματοποίηση αγορών παντού και διεθνών πληρωμών**

Με τις πλαστικές κάρτες ο πελάτης μπορεί να πραγματοποιήσει αγορές αγαθών και πληρωμών χωρίς κανένα εμπόδιο σε 33εκ. επιχειρήσεις σε όλο τον κόσμο και σε περισσότερες από 200.000 επιχειρήσεις στην Ελλάδα. Μέσω του εκτεταμένου δικτύου ATMs των τραπεζών όχι μόνο στην Ελλάδα αλλά και στο εξωτερικό οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες είναι στη διάθεσή του κάτοχου. Παρέχουν εύκολη διαθεσιμότητα καθώς ο πελάτης μπορεί να κινηθεί άνετα στα ταξίδια του, αδιαφορώντας για τυχόν περιορισμούς και μπορούν να χρησιμοποιηθούν παντού ακόμη και σε περίπτωση απρόβλεπτων συνθηκών (π.χ. λόγοι υγείας, απόλυση κλπ). Παρέχουν ελευθερία κινήσεων σε καθημερινές αγορές σε διάφορα εμπορικά καταστήματα και όχι μόνο, πληρώνοντας με μετρητά χωρίς ...μετρητά. Έτσι ο κάτοχος της κάρτας δεν κινδυνεύει να μείνει χωρίς μετρητά.

- **Απαλλαγή λαθών κατά τις συναλλαγές**

Κατά τις συναλλαγές ο πελάτης απαλλάσσεται από τον κίνδυνο λαθών γιατί ούτε αυτός αλλά ούτε και ο προμηθευτής αγαθών ή υπηρεσιών δεν προβαίνουν σε μαθηματικούς υπολογισμούς που συνήθως πραγματοποιούνται υπό την πίεση του χρόνου.

- **Ελαχιστοποιούν τον κίνδυνο απώλειας ή κλοπής χρημάτων**

Στην περίπτωση των μετρητών υπάρχει μεγάλος κίνδυνος να χαθούν ή ακόμα και να κλαπούν. Όμως στην περίπτωση των

πιστωτικών/χρεωστικών καρτών ο κάτοχος μπορεί να καταγγείλει το γεγονός στην τράπεζα και η τράπεζα με την σειρά της να μπλοκάρει την κάρτα ώστε να αποφευχθεί η κατάχρηση της.

- Δυνατότητα αγορών και πληρωμών μέσω διαδικτύου

Οι κάρτες γίνονται αποδεκτές και στο διαδίκτυο, σε χιλιάδες ηλεκτρονικά καταστήματα για την πραγματοποίηση ηλεκτρονικών αγορών και πληρωμών μέσω Internet. Παρέχουν ένα βολικό τρόπο αγοράς προϊόντων ή υπηρεσιών και πληρωμών που γίνονται στο διαδίκτυο ή από το τηλέφωνο.

Πλεονεκτήματα για την τράπεζα

- Καλύτερη εξυπηρέτηση πελατών και βελτίωση συνθηκών εργασιών της τράπεζας

Για την τράπεζα η χρήση των καρτών μέσω των ΑΤΜ προσφέρουν καλύτερη εξυπηρέτηση στους πελάτες καθώς δεν χρειάζεται ο πελάτης να περιμένει στην ουρά, και έτσι το προσωπικό έχει περισσότερο χρόνο να ασχοληθεί με άλλες τραπεζικές εργασίες που απαιτούν χρόνο. Με αυτόν τον τρόπο το προσωπικό της τράπεζας μπορεί να δουλεύει καλύτερα όταν δεν υπάρχει πολύς κόσμος στα ταμεία.

- Αύξηση του κύκλου εργασιών της

Η πιστωτική κάρτα για την τράπεζα αυξάνει την προβολή, το κύρος και την αύξηση του κύκλου εργασιών της. Η τράπεζα συναλλάσσει με ιδιώτες και επιχειρήσεις που αν δεν υπήρχε η πιστωτική κάρτα δεν θα γίνονταν και έτσι αποκτά νέους πελάτες.

- Οικονομικό όφελος

Η βασική πηγή των εσόδων για την τράπεζα προκύπτει από τους τόκους. Οι τράπεζες μέσω των πιστωτικών καρτών δανείζουν χρήμα με τα υψηλότερα χρηματικά επιτόκια της αγοράς καθώς η τιμολογούμενη επισφάλεια του κατόχου είναι σε σημαντικό βαθμό υψηλότερη από τις λοιπές μορφές δανείων και επομένως η πλέον προσοδοφόρα. Οι δε τόκοι είναι υψηλότεροι και είναι συχνότατο το φαινόμενο που ο κάτοχος της κάρτας καταβάλλει καθυστερημένα τους τόκους εξόφλησης των λογαριασμών που του έχει αποστείλει η τράπεζα. Επιπλέον, η

τράπεζα έχει κέρδος και από το χρηματικό ποσό που καταβάλλει ο υποψήφιος κάτοχος της κάρτας για τα δικαιώματα εγγραφής στο σύστημα και από την ετήσια συνδρομή.

Πλεονεκτήματα για την επιχείρηση

- Εξυπηρετούν το λιανικό εμπόριο καθώς συμβάλλουν στην αύξηση των πωλήσεων

Ο εμπορικός τζίρος μιας επιχείρηση αυξάνεται και ο κύκλος εργασιών της διευρύνεται όταν πραγματοποιούνται πωλήσεις που δεν θα ήταν εφικτές αν δεν υπήρχε στους αγοραστές η δυνατότητα να κάνουν αγορές με δόσεις . Έτσι η επιχείρηση αποκτά νέους πελάτες και ανταγωνιστικό πλεονέκτημα, οι οποίοι προσελκύονται από τα πλεονεκτήματα που έχει η χρήση της πιστωτικής κάρτας από τα προγράμματα επιβράβευσης όπου οι κάτοχοι της πιστωτικής κάρτας έχουν κέρδη αν γίνουν πιστοί πελάτες της επιχείρησης.

- Απαλλαγή από τον κίνδυνο κλοπής ή απώλειας των μμετρητών

Η επιχείρηση με τη χρήση των καρτών από τον κάτοχο απαλλάσσεται από τον κίνδυνο κλοπής ή απώλειας των μμετρητών που θα εισέπραττε. Επίσης, απαλλάσσεται και από τον κίνδυνο σφαλμάτων κατά την είσπραξη του χρηματικού πόσου αλλά και από τον κίνδυνο ακάλυπτων επιταγών σε περίπτωση που ο πελάτης θα πλήρωνε με τραπεζική επιταγή.

Πλεονεκτήματα για την κυβέρνηση

- Συμβάλλουν στην αποφυγή της φοροδιαφυγής και τη πάταξη της διαφθοράς

Η αύξηση της χρήσης των καρτών στις συναλλαγές εκτιμάται πως μπορεί να αποδώσει σημαντικά οφέλη τόσο στο ΑΕΠ, όσο και στην αύξηση των φορολογικών εσόδων. Στο σκέλος της φορολογίας οι τραπεζικές πηγές αναφέρουν ότι οι κάρτες μπορούν να επιφέρουν πλήγμα στη φοροδιαφυγή σε δύο μέτωπα: αφενός στον ΦΠΑ με αύξηση εσόδων, αφετέρου στο φόρο εισοδήματος. Μπορούν να συμβάλλουν στον έλεγχο μαύρου χρήματος με την καθιέρωση της ταυτότητας του πελάτη και τα δεδομένα των συναλλαγών. Επιπλέον, είναι φθηνότερο για την κυβέρνηση να εκδίδει κάρτες στο κοινό, αντί να εκτυπώνει μια τέτοια μμεγάλη ποσότητα χαρτονομισμάτων.

Μειονεκτήματα Πλαστικών Καρτών

- Παρασέρνουν σε υπερκατανάλωση ή και σε κατανάλωση πέρα από τις δυνατότητες του κατόχου της κάρτας

Οδηγούν τους χρήστες σε υπερκατανάλωση και τους ωθούν σε σπατάλη γιατί τους παρασέρνουν σε αγορές πέρα από τις ανάγκες τους και πάνω από τις πραγματικές δυνατότητές τους.

- Υψηλά επιτόκια

Οι πλαστικές κάρτες τιμολογούνται με υψηλά επιτόκια από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και τις εταιρείες (μπορεί να είναι 10% έως 25%) για επιπλέον χρήματα, εάν ο κάτοχος της κάρτας αποτύχει να εξοφλήσει το ποσό μέχρι και την καθορισμένη ημερομηνία. Αυτό είναι και το κέρδος τους.

- Απεριόριστη ελευθερία και Κίνδυνος επιπλέον χρέωσης

Ένα από τα πιο εμφανή προβλήματα του πλαστικού χρήματος, κυρίως οι πιστωτικές κάρτες, είναι πως δίνουν απεριόριστη ελευθερία. Ως αποτέλεσμα, ο καταναλωτής να φτάσει σε σημείο να κάνει πολλές αγορές, χωρίς ούτε μια φορά να ενδιαφερθεί για τις 20 συνέπειες. Το πλαστικό χρήμα επιτρέπει στους ανθρώπους τη συσσώρευση τους σε περισσότερα χρέη από ό, τι μπορούν να χειριστούν.

Σε περίπτωση καθυστέρησης πληρωμής των οφειλών στην τράπεζα τότε ο κάτοχος μπορεί να επιβαρυνθεί με επιπλέον ποσό ή μπορεί να τα χάσει όλα μαζί. Ενώ σε περίπτωση που υπερβεί το πιστωτικό όριο της κάρτας τότε μπορεί να πληρώσει και πρόστιμο. Επιπλέον, οι

περισσότερες επιχειρήσεις καρτών χρεώνουν μια αμοιβή για την ανάληψη μμετρητών από ΑΤΜ, συνήθως περίπου 2% και σε ορισμένες περιπτώσεις, τα καταστήματα χρεώνουν επιπλέον επιβάρυνση με τη χρήση των καρτών. Έτσι, αυτό μπορεί να είναι μια άλλη επιβάρυνση για την τσέπη του πελάτη. Ακόμη η απεριόριστη δυνατότητα αγορών που παρέχεται στο εξωτερικό είναι πιθανό να προκαλέσει πρόσθετη επιβάρυνση από μμεταβολές των συναλλαγματικών ισοτιμιών.

- Κίνδυνος Ζημιάς

Ο κάτοχος της κάρτας θα πρέπει να έχει υπόψη του πως το πλαστικό μπορεί να υποστεί ζημιά. Λόγω της συνεχούς χρήσης, οι μαγνητικές ταινίες των καρτών μπορεί να φθείρονται. Ως αποτέλεσμα, η κάρτα να μην μπορεί να γίνει δεκτή. Αν κατά τη διάρκεια μιας αγοράς το πλαστικό χρήμα είναι η μόνη πηγή σε μμετρητά, ο καταναλωτής μπορεί να βρεθεί σε δύσκολη θέση.

- Καθορισμένο όριο αναλήψεων

Με τη χρήση των καρτών στα ΑΤΜ υπάρχει καθορισμένο όριο αναλήψεως, δηλαδή δεν υπάρχει η δυνατότητα ανάληψης πάνω από το όριο που έχει βάλει η κάθε τράπεζα.

- Κίνδυνος ανάληψης μμεγαλύτερου ποσού από το συμφωνημένο

Υπάρχει και ο κίνδυνος ο ίδιος ο προμηθευτής και αντισυμβαλλόμενος του κατόχου της κάρτας να προβεί σε ανάληψη ποσού μμεγαλύτερου από το συμφωνημένο. Ο κάτοχος της κάρτας θα ενημερωθεί για αυτήν την κίνηση αργότερα όταν θα παραλάβει τον αναλυτικό ενημερωτικό λογαριασμό από την τράπεζα του.

- Πιθανότητα απάτης μέσω της κάρτας από επιτηδείς

Οι διάφορες πλαστικές κάρτες μπορεί να δημιουργήσουν προβλήματα ασφάλειας με την υποκλοπή προσωπικών δεδομένων του κατόχου της κάρτας. Είναι πολύ εύκολο κάποιος να υποκλέψει τις πληροφορίες αυτές και να τις χρησιμοποιήσει για προσωπικές του 21 συναλλαγές χωρίς την έγκριση του πραγματικού κατόχου της κάρτας. Αυτό μπορεί να συμβεί με διάφορους τρόπους είτε ηλεκτρονικά είτε με την υποκλοπή/απώλεια και τη δημιουργία πλαστών καρτών με αποτέλεσμα να έχουμε οικονομικές επιβαρύνσεις ως προς τον πραγματικό κάτοχο της κάρτας.

Αύξηση των πος από το 2015 μέχρι σήμερα

Σύμφωνα με την έρευνα στο FortuneGreecsec.com η χρήση του πλαστικού χρήματος στην Ελλάδα αυξήθηκε επειδή ξεκίνησε ο κεφαλαιακός έλεγχος ο οποίος εφαρμόστηκε στην Ελλάδα τον Ιούνιο του 2015. Η χρήση των χρεωστικών και πιστωτικών καρτών αυξήθηκε μετά την δημιουργία των περιορισμών στην κίνηση των κεφαλαίων ,τα γνωστά capital controls, που οφείλονται στην στερευση του ρευστού στους καταναλωτές και κατά συνέπεια στην αγορά. Το 2015 η διαθεσιμότητα των POS στις μικρές επιχειρήσεις ανέρχονταν στο 28,9% και μέσα σε ένα έτος αυξήθηκε στο 49% με αποτέλεσμα να κορυφωθεί ζήτηση των συσκευών. Πιο αναλυτικά οι καταναλωτές, λόγω της αύξησης των ελέγχων κεφαλαίων μεσοσταθμικα απο 4.5% σε 19.5%,αυξηθηκε στα σούπερ μαρκετ από το 7,5% στο 35% και σε μικρότερα σημεία πωλήσεις 1% σε 5%.

Στο επόμενο έτος επειδή συνεχίστηκε ο κεφαλαιακός έλεγχος είχαμε μεγαλύτερη αύξηση των καρτών . Αναλυτικότερα το πρώτο εξάμηνο του 2016 αυξήθηκε ο αριθμός καρτών κατά 440 χιλιάδες δηλαδή ο συνολικός αριθμός καρτών έφτασε στα 14.6 εκατομμύρια. Σε σχέση με τις συναλλαγές είχαμε και εκεί αύξηση +58%(ετήσιος),και η αναλογούσα αξία με +4,4%(ετήσιος).

Το 2017 σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας Ελλάδος ο λαός χρησιμοποιεί ασταμάτητα τις κάρτες συναλλαγών , ακόμα και για μικρά ποσά συναλλαγής και συνολικά κυκλοφορούν περισσότερες από 16.3

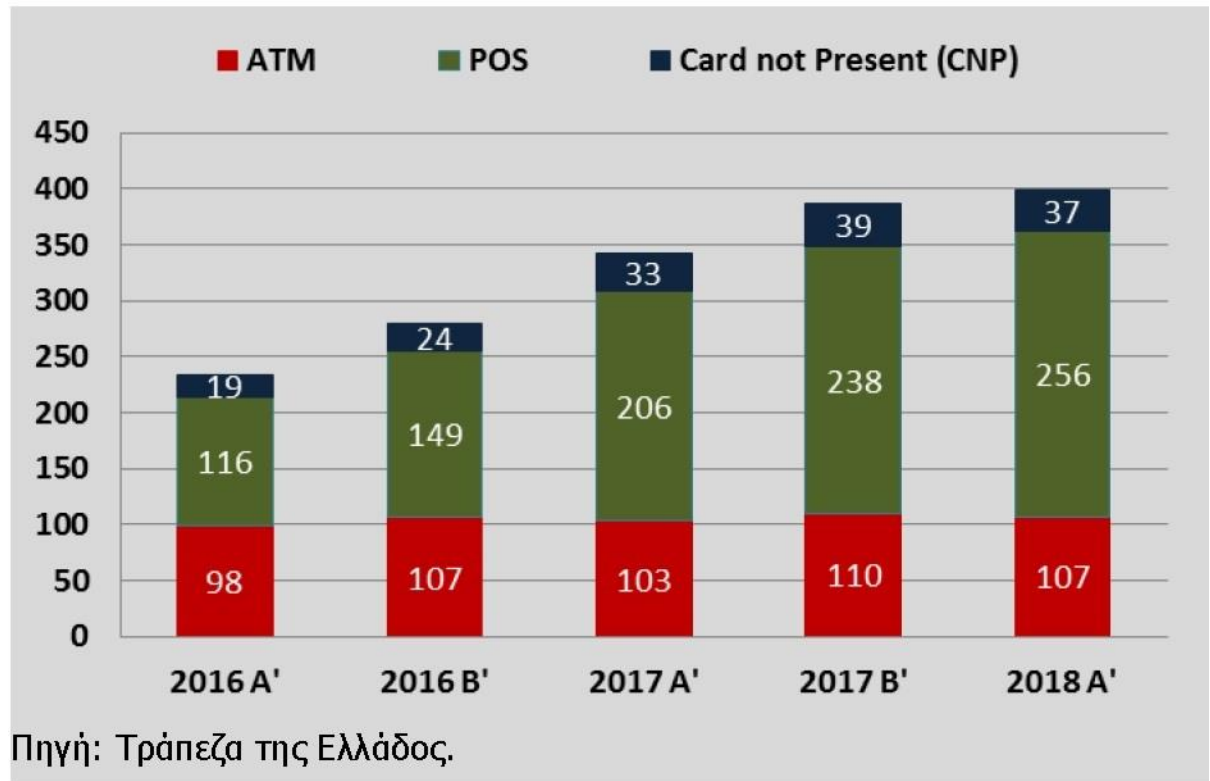
εκατομμύρια κάρτες, δηλαδή εκδίδονται πάνω από 100 χιλιάδες κάρτες τον μήνα. Τέλος του έτος σύμφωνα με τα αποτελέσματα είχαμε 1.1 εκατομμύρια νέες εκδόσεις καρτών με 13.5 εκατομμύρια κάρτες να κυκλοφορούν , περισσότερα από 5 δις δαπανήθηκαν για ηλεκτρονική πληρωμή σε σχέση με το 2016 από τα 60 δις. Συνολικά οι συναλλαγές αυξήθηκαν κατά 46% με πέρσι με αποτέλεσμα το 87% των πληρωμών είναι με κάρτες.

Στο επόμενο έτος έχουμε σταθεροποίηση στην χρήση καρτών σε σχέση με τα προηγούμενα έτη .Πιο αναλυτικά εκδόθηκαν επιπλέον 686 χιλιάδες κάρτες δηλαδή +5% από το 2017 και οι συναλλαγές με την χρήση καρτών αυξήθηκε κατά 535 χιλιάδες δηλαδή +3%.

Στο παρακάτω διάγραμμα βλέπουμε τις μεταβολές στον αριθμό συναλλαγών με κάρτες από το πρώτο εξάμηνο του 2016 μέχρι το πρώτο εξάμηνο του 2018.

Διάγραμμα Αριθμός συναλλαγών με κάρτες ανά τύπο συναλλαγής

(σε εκατ.)

Κεφάλαιο Τέταρτο

Έρευνα και ανάλυση αποτελεσμάτων

Σκοπός του ερωτηματολογίου

Το ερωτηματολόγιο δημιουργήθηκε με σκοπό να μπορέσουμε να δούμε πόση συμμετοχή υπάρχει από τους πολίτες στο πλαστικό χρήμα στην καθημερινότητα τους.

Μεθοδολογικά έρευνας

Χρονική διάρκεια

Η έρευνα πραγματοποιήθηκε από 3 Νοέμβριου 2018 μέχρι 15 Νοέμβριου 2018

Ερευνητικά εργαλεία

Στην συγκεκριμένη έρευνα χρησιμοποιήθηκε η μέθοδος ερωτηματολογίου κλειστού τύπου.

Το ερωτηματολόγιο περιέχει 10 ερωτήσεις, κυρίως πολλαπλής επιλογής για να εκφράσει ο συμμετέχοντας το βαθμό ικανοποίησης, δυσαρέσκειας ή προτίμησης του. Η διάθεση και συμπλήρωσή του έγινε ηλεκτρονικά μέσω της πλατφόρμας του Google στον παρακάτω σύνδεσμο:

[https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeE4gmcXBxLhL_jCl4y8Np1Locq6phsEaH46o8dO3Z1zTNuEQ/viewform?usp=sf link](https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSeE4gmcXBxLhL_jCl4y8Np1Locq6phsEaH46o8dO3Z1zTNuEQ/viewform?usp=sf_link)

Δείγμα έρευνας

Το δείγμα αποτελείται από 181 άτομα από την Ελλάδα και επιλέχθηκαν ανεξαρτήτως ηλικίας, φύλου και θέσης εργασίας. Ως πληθυσμό θεωρούμε τους καταναλωτές της Ελλάδας.

Τρόπος συλλογής δεδομένων

Η μέθοδος δειγματοληψίας που χρησιμοποιήθηκε στην παρούσα εργασία είναι η δειγματοληψία ευκολίας, δηλαδή για την ευκολία του φοιτητή.

Πιο συγκεκριμένα, προσέγγισα γνωστούς ανθρώπους γνωρίζοντας ότι αυτοί θα δεχόντουσαν να συμπληρώσουν το ερωτηματολόγιο. Το ερωτηματολόγιο στάλθηκε μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, και κοινοποιήθηκε σε σελίδες κοινωνικής δικτύωσης.

Έτσι, το δείγμα που επιλέχτηκε δεν είναι αντιπροσωπευτικό του γενικού πληθυσμού. Σε αυτό το σημείο, κρίνεται απαραίτητο να αναφερθεί ότι οι υποψήφιοι συμμετέχοντες ενημερώθηκαν σχετικά με τις απαιτήσεις της έρευνας και με τη συγκατάθεσή τους ξεκίνησε η διαδικασία της συμπλήρωσης.

Στα πλαίσια της δεοντολογίας κατά την έρευνα, η συμπλήρωση των ερωτηματολογίων ήταν ανώνυμη και οι συμμετέχοντες διαβεβαιώθηκαν ότι τα στοιχεία που θα συλλέγονταν θα χρησιμοποιούνταν αποκλειστικά για ερευνητικούς σκοπούς. Τέλος, τονίστηκε στους συμμετέχοντες ότι η συμμετοχή τους δεν είναι

υποχρεωτική και ότι έχουν το δικαίωμα να διακόψουν την διαδικασία και να αποχωρήσουν οποιαδήποτε στιγμή και για οποιονδήποτε λόγο.

Αποτελέσματα της Έρευνας

Αποτελέσματα ερωτηματολογίου

Παρακάτω θα δείξουμε τα αποτελέσματα ανά ερώτηση, με τη μορφή Πινάκων Συχνοτήτων και Διαγραμμάτων.

Στατιστική ανάλυση

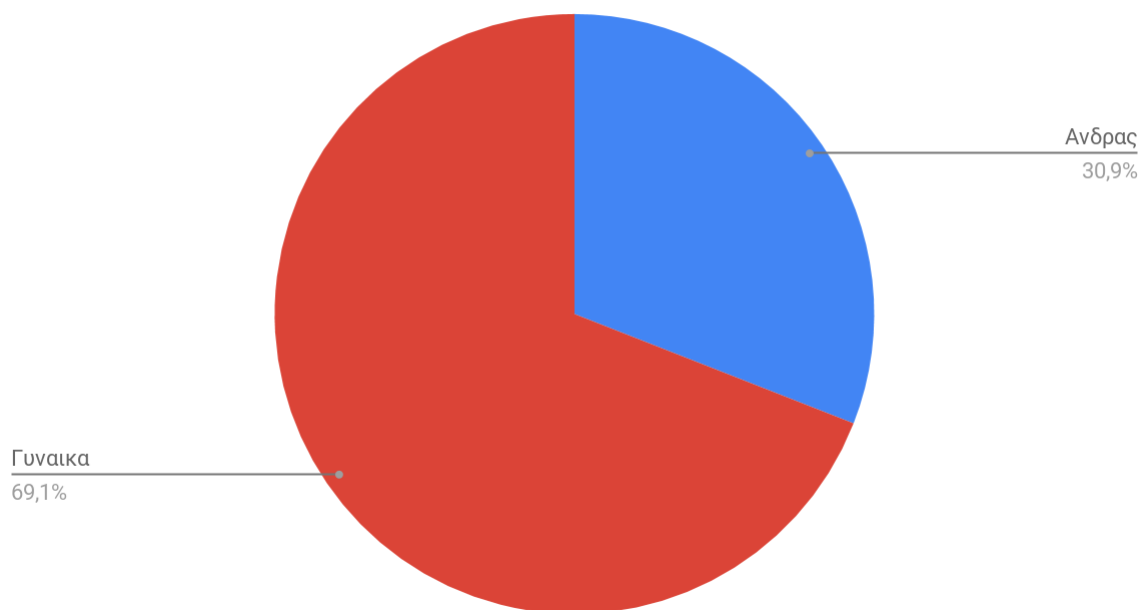
Για την στατιστική ανάλυση χρησιμοποιήθηκε στατιστική ανάλυση με υπολογιστή.

Παρουσίαση των δεδομένων

το ερωτηματολόγιο δόθηκε σε 18 Έλληνες πολίτες και για τυπικούς λόγους ρωτήσαμε το φύλο τους.

ΦΥΛΟ	ΑΤΟΜΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
Άνδρας	56	30.9%
Γυναίκα	125	69.1%
Σύνολο	181	100%

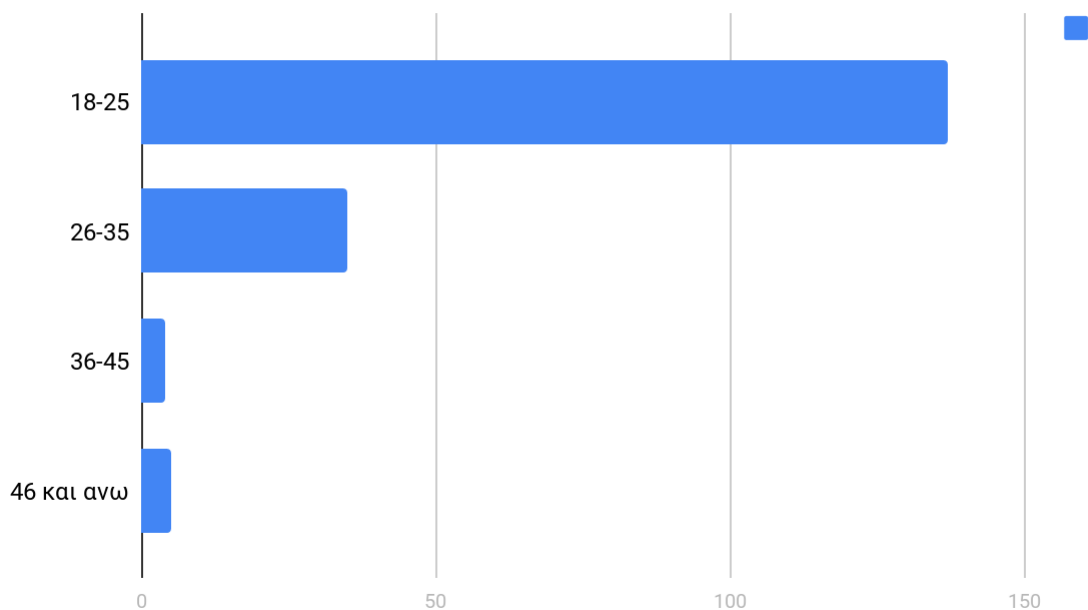
Points scored

Απευθυνθήκαμε λοιπόν σε 56 άνδρες και 125 γυναίκες , η ηλικία των οποίων δίνεται στο παρακάτω πίνακα και διάγραμμα.

ΗΛΙΚΙΕΣ	ΑΤΟΜΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ %
18-25	137	75.7%
26-35	35	19.3%
36-45	4	2.2%
46 και άνω	5	2.8%
ΣΥΝΟΛΟ	181	100%

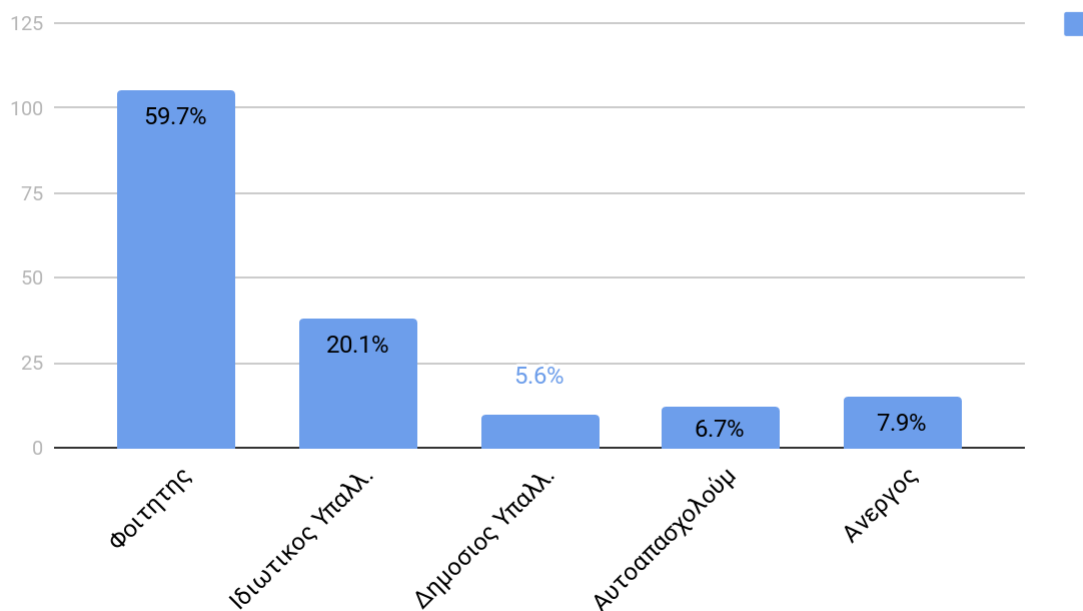
Points scored

Επιπλέον ρωτήσαμε την επαγγελματική τους κατάσταση για να έχουμε μια πρώτη εικόνα για το αν υπάρχει πιθανότητα να χρησιμοποιούν πλαστικό χρήμα.

ΕΠΑΓΓΕΛΜΑ	ΑΤΟΜΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ%
Φοιτητής	106	59.7%
Ιδιωτικούς Υπαλλ.	38	20.1%
Δημόσιος Υπαλλ.	10	5.6%
Αυτοαπασχολούμενος	12	6.7%
Άνεργος	15	7.9%
Σύνολο	181	100%

Επαγγελμα

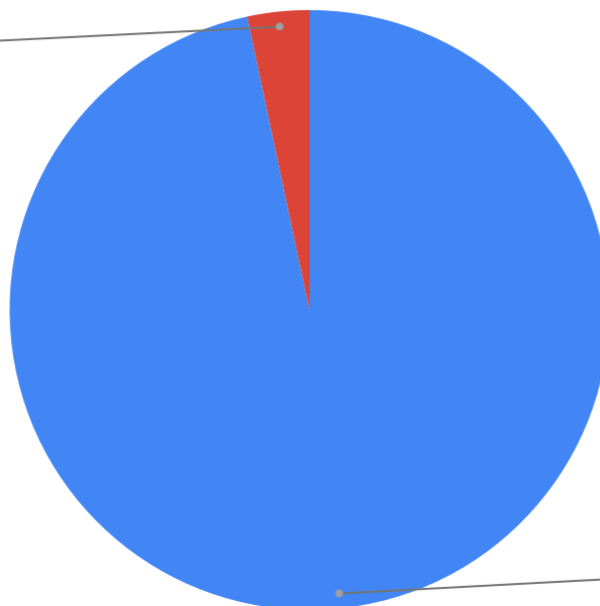

Στην επόμενη ερώτηση ρωτήσαμε τους πολίτες αν έχουν στην κατοχή τους κάρτες συναλλαγής , και όπως ήταν αναμενόμενο το μεγαλύτερο ποσοστό απάντησε <ναι>.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	ΑΤΟΜΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ%
Ναι	175	96.7%
Όχι	6	3.3%
ΣΥΝΟΛΟ	181	100%

κάρτα συναλλαγών

Όχι
3,3%

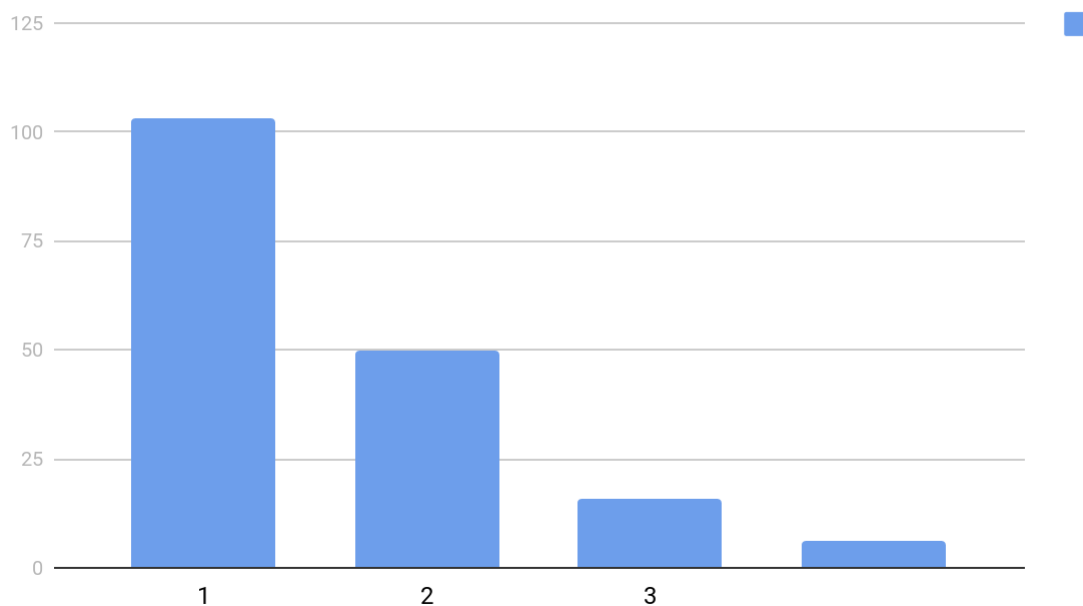

Ναι
96,7%

Στην συνέχεια ρωτήσαμε πόσες κάρτες έχουν στην κατοχή τους, φυσικά όσοι δεν έχουν στην κατοχή τους κάρτα συναλλαγών δεν έδωσαν απάντηση.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	ΑΤΟΜΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ%
1	103	58.9%
2	50	28.6%
3	16	9.1%
4 και άνω	6	3.4%
ΣΥΝΟΛΟ	175	100%

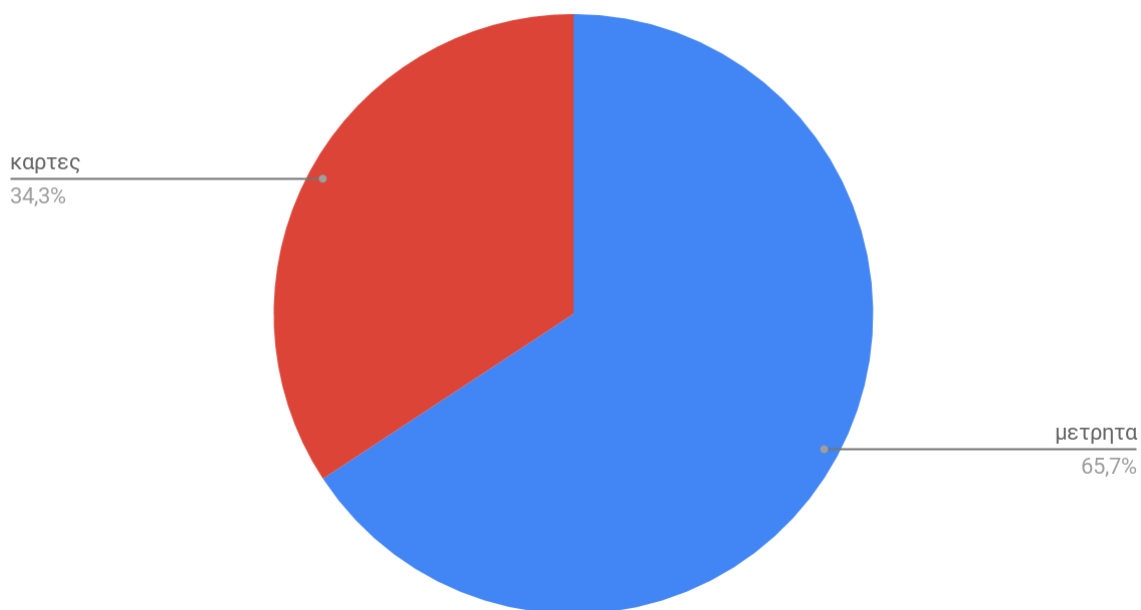
Points scored

Στην επόμενη ερώτηση ζητήθηκε να μας απαντήσουν αν χρησιμοποιούν πιο πολύ μετρητά ή κάρτες, και από τα αποτελέσματα είδαμε ότι όσο και αν προχωράει η τεχνολογία οι καταναλωτές προτιμούν τις πιο σίγουρες συναλλαγές αρα τα μετρητά.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	ΑΤΟΜΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ%
μετρητά	119	65.7%
Κάρτες	62	34.3%
ΣΥΝΟΛΟ	181	100%

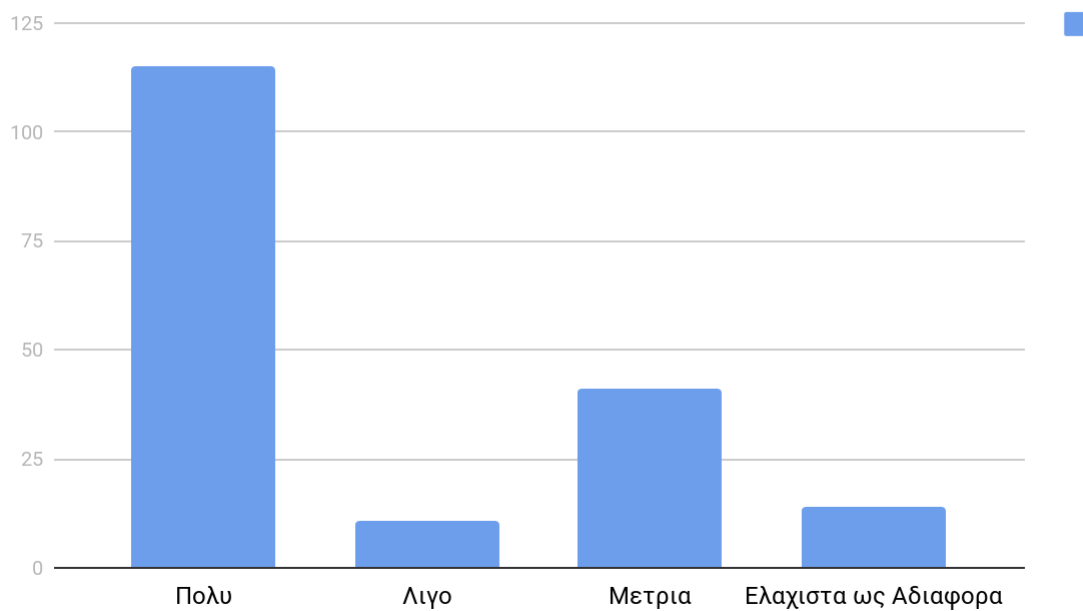
Points scored

Μετέπειτα θέλαμε να μάθουμε ποσό εύκολη είναι η χρήση καρτών , γιατί μπορεί να είναι και αυτός ένας λόγος που χρησιμοποιούν πιο πολύ τα μετρητά.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	ΑΤΟΜΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ%
Πολύ	115	63.8%
Λίγο	11	6.1%
Μέτρια	41	22.3%
Ελάχιστα ως Αδιάφορα	14	7.8%
ΣΥΝΟΛΟ	181	100%

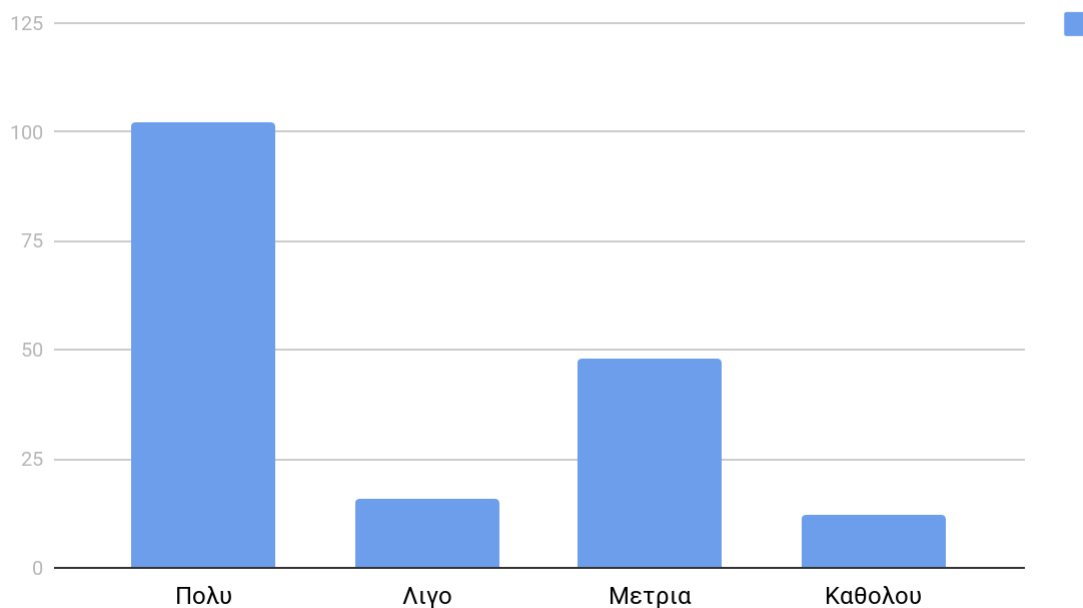
Points scored

Στην 8η ερώτηση θέλαμε να μάθουμε την ικανοποίηση που νιώθουν οι καταναλωτές που όλες οι συναλλαγές μπορούν να γίνουν με τις κάρτες.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	ΑΤΟΜΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ%
Πολύ	102	57.3
Λίγο	16	9
Μέτρια	48	27
Καθόλου	12	6.7
ΣΥΝΟΛΟ	178	100%

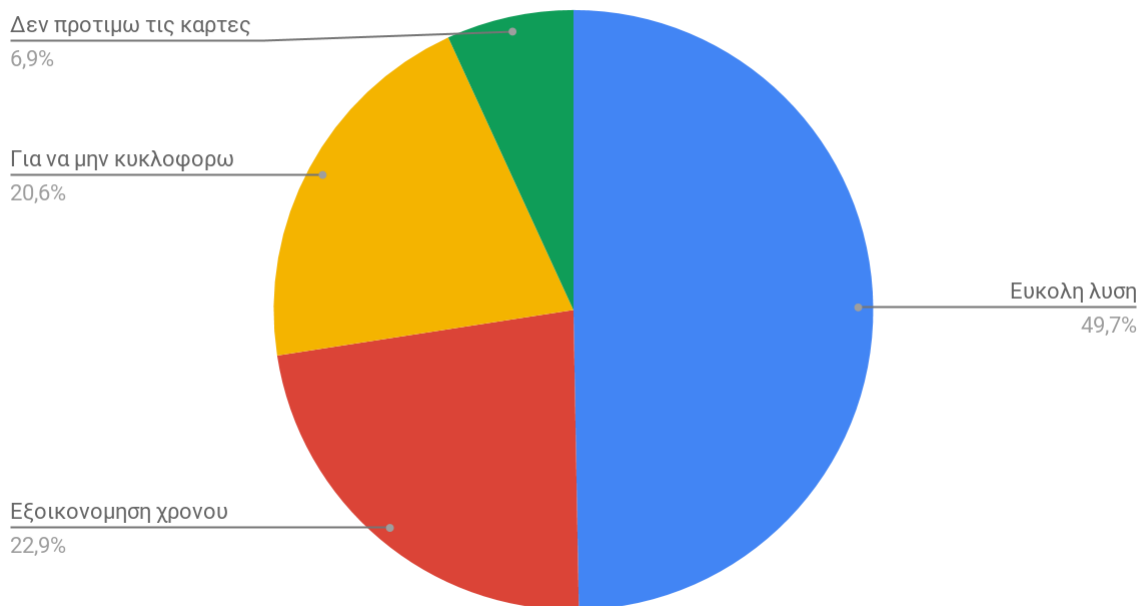
Points scored

στην επόμενη ερώτηση θέλαμε να μάθουμε για ποιον λόγο χρησιμοποιούν τις κάρτες συναλλαγών.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	ΑΤΟΜΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ%
Εύκολη λύση	87	49.7%
Εξοικονόμηση χρόνου	40	22.9%
Για να μην κυκλοφορώ με μετρητά	36	20.6%
Δεν προτιμώ τις κάρτες	12	6.9%
ΣΥΝΟΛΟ	175	100%

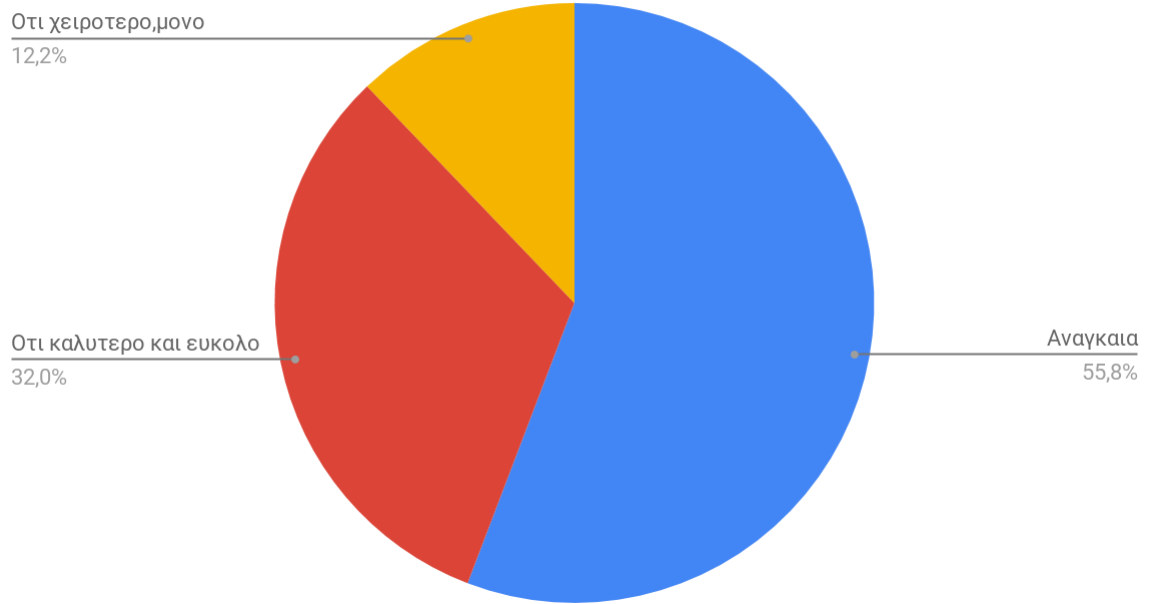
Points scored

Τέλος , τους ρωτήσαμε για τα συμπεράσματα που βάζουν από την χρήση καρτών.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ	ΑΤΟΜΑ	ΠΟΣΟΣΤΟ%
Αναγκαία	101	55.8%
Οτι καλύτερο και εύκολο	58	32%
Οτι χειρότερο, μόνο μετρητά	22	12.2%
ΣΥΝΟΛΟ	181	100%

Points scored

Συμπεράσματα Έρευνας

Ύστερα από την διεξοδική έρευνα σε ότι αφορά τις συνήθειες των καταναλωτών σχετικά με το πλαστικό χρήμα συνδέοντάς το με το νομοσχέδιο καταλήγουμε στο συμπέρασμα ότι η υποχρέωση αποδοχής καρτών γίνεται.

Μέσα από την διεξαγωγή της έρευνάς μας, έγινε σαφές ότι αυξάνονται συνέχεια οι συναλλαγές με πλαστικό χρήμα αλλά ένα μεγάλο ποσοστό χρησιμοποιεί ακόμα μετρητά.

Οι καταναλωτές θεωρούν ότι υπάρχει πολύ έως πάρα πολύ ευκολία και ταχύτητα στην διεκπεραίωση των συναλλαγών μέσω καρτών και αυτό γίνεται χάρη στην εξέλιξη της τεχνολογίας.

Υπάρχει όμως και ένα μικρό ποσοστό του καταναλωτικού κοινού οι οποίοι δεν χρησιμοποιούν το πλαστικό χρήμα επειδή ότι θεωρούν γίνεται εκμετάλλευσή τους. Παρά την υποχρέωση που επιβάλλει το νομοσχέδιο για χτίσιμο του αφορολόγητου, κάποιοι από τους καταναλωτές συνεχίζουν να πραγματοποιούν τις συναλλαγές τους με μετρητά.

Βιβλιογραφία

Galbraith, Kenneth J. (1976), *Το Χρήμα*, μτφρ. Σ. Κ. Θεοδωρόπουλος, Αθήνα: Παπαζήσης.

Γκίκας, Γρηγόριος και Χυζ, Αλίνα (2017), *Χρήμα και Χρηματοπιστωτικό Σύστημα*, Λευκωσία: Broken Hill.

Davies, Glyn (2002), *A History of Money*, Cardiff: University of Wales Press.

Τσίρου, Σίσσυ-Σπυριδούλα Π. (2017), *Πιστωτική κάρτα*, Αθήνα: Νομική βιβλιοθήκη.